

SLOVENE

Štev. 142. **POLITIČEN LIST ZA SLOVENSKI NAROD.** Leto XXXII.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
(vhod čez dvorišče nad tiskarno).
Z urednikom je mogoče govoriti le od
11.—12. ure dopoldne.
Rekopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma
se ne sprejemajo.
Uredniškega telefona šte. 74.

V Ljubljani, v petek, 24. junija 1904.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob polu 6. uri popoldne. — Velja po pošti prejemati:
za celo leto 26 K, za polovico leta 13 K, za četrt leta 6-50 K, za 1 mesec 2 K 20 h. V upravnishvu
prejeman: za celo leto 20 K, za pol leta 10 K, za četrt leta 5 K, za 1 mesec 1 K 70 h.
Za pošiljanje v Ljubljani na dom je dostavnine 20 h. — Plačuje se vnaprej.

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah šte. 2.
V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. —
Inserati se računajo enostopna petiversta (dolžina
72 milimetrov) za enkrat 13 h, za dvakrat 11 h, za trikrat
9 h, za več kot trikrat 8 h.
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta
26 h. — Pri večkratnem objavljenju primeren popust.
Upravišškega telefona šte. 188.

Selške županske volitve pred upravnim sodiščem.

Leta 1902. je liberalni oblasti v selški občini odklenkalo. Pri novih občinskih volitvah je bilo v odbor voljenih 14 katoliško-narodnih mož in 10 liberalcev.

To je liberalce hudo zbadlo. Ni jim šlo v glavo, da ne bode vedli liberalce Šihar županil.

Tudi liberalcem v Skofji Loki, Kranju in Ljubljani ni šlo to v dosti trde buče. Skuhali so zato načrt, kako bi preprečili z obstrukcijo izvolitev katoliško-narodnega župana. Ko je starosta sklical novoizvoljene odbornike k sebi, da volijo župana in svetovalce, hoteli so liberalni odborniki katoliško narodni večini narekovati pogoje, pod katerimi bi se volitve udeležili. Ko je večina to predrznost liberalcev odklonila, so se le ti odstranili, tako da je ostalo le še 14 katoliško-narodnih odbornikov pri sebi. Ker je za volitev župana in svetovalcev treba prisotnosti treh četrtin vseh odbornikov, se torej ni mogla to pot izvršiti volitev. Pač pa so navzoči katoliško narodni občinski odborniki takoj po § 34 obč. volilnega reda vsakemu odsotnih 10 liberalcev naložili globo 20 kron, skupaj torej 200 K.

Liberalni odborniki so kljub temu svojo obstrukcijo nadaljevali. Ko je starosta v drugič sklical novi odbor k županski volitvi, se zopet liberalna deseterica ni hotela udeležiti volitve, ki se torej zopet ni mogla izvršiti. Katoliško-narodna večina je vsled tega vnovič liberalce kaznovala in jim naložila vsakemu po 40 K globe. Vseh glob skupaj je bilo torej 600 K.

Sedaj je liberalcem začelo vroče postajati in zaleteli so se do slavnega deželnega odbora, ki uživa popolno zaupanje vseh kranjskih liberalcev, ker v njem neomajano vlada konsorcij Schaffer-

Grasselli-Tavčar po znanem načelu: „Liberalcem groš — klerikalcem knof“.

Deželni odbor je hotel ugoditi pritožbi selških liberalcev. Razveljavil je vse kazni, katere je bila katoliško narodna večina naložila liberalnim svojeglavcem in izrekel, da so bili dotični sklepi katoliško-narodnih občinskih odbornikov neveljavni, češ, po § 42 obč. reda treba je za sklepčnost obč. odbora, da sta navzoči vsaj dve tretjini odbornikov — v tem slučaju pa jih je bilo samo 14 od 24, torej 2 premalo.

Vesetje liberalcev je bilo veliko in odmevalo je osobito po liberalnih listih. »Slovenski Narod« se ni vedel dosti norčevati iz katoliško-narodnih odbornikov selških.

Toda — kdor se z adnji smeje, ta se najboljše smeje.

Vesetje liberalcev je res bilo veliko, toda sedaj je blamaža še večja!

Katoliško-narodni občinski odborniki v Selcih so se pritožili zoper razsodbo deželnega odbora do upravnega sodišča na Dunaju.

To sredo se je vršila, kakor smo že poročali, javna razprava.

Upravnemu sodišču je predsedoval predsednik baron Lehmayr.

Pritožbo je zastopal g. dr. Ivan Šusteršič. Le-ta je v svojem govoru povdarjal, da je upravno sodišče sporno vprašanje načeloma že rešilo z razsodbo z dne 10. junija 1903, št. 6614, s katero je razsodilo podoben slučaj v smislu današnje pritožbe. Razložek je le ta, da je tam bila pri določitvi kazni navzoča dvetretjinska večina, v današnjem slučaju pa le navadna večina odbornikov. Toda to je brez pomena, ker § 34. obč. vol. reda ne določa nikake meje za sklepčnost novega odbora v svrhu določitve dotičnih kazni; § 42. obč. reda se tu ne more upoštevati, ker velja le za delovanje odbora po občinskem redu

ne pa po občinskem volilnem redu. Za poslednje veljajo le določbe občinskega volilnega reda. Zakoni se morajo tako razlagati, da imajo pameten smisel in da se doseže namen postaviteljca. Jasen namen § 34. obč. volilnega reda je, v vseh okoliščinah osigurati volitev župana in svetovalcev po novem odboru. Temu namenu služijo prisilna sredstva, katera daje omenjeni paragraf novemu odboru v roke. Ta namen bi se pa nebrojnokrat ne dal doseči, če bi ta disciplinarna pravica odbora bila odvisna od navzečnosti dveh tretjin odbornikov. Manjšina, broječa le za en glas nad eno tretjino odbornikov, bi brez vsake kazni lahko za nepregleden čas zabranila volitev občinskega starešinstva!

Nobenega dvoma ne more biti, da so katoliško-narodni občinski odborniki postopali do cela pravilno in da so veljavno sklepali o kaznih, katere so naložili manjšini, ki iz nagajivosti ni hotela spoštovati svoje zakonite dolžnosti ter se udeležiti volitev starešinstva. Razsodba deželnega odbora je tedaj nezakonita in govornik predlaga, da se razveljavi.

Po polurnem posvetovanju sodnega dvora razglasi predsednik baron Lehmayr razsodbo, da se spodbijana odločba deželnega odbora kot protizakonita razveljavi. Utemeljeval je predsednik razsodbo s tem, da se je upravno sodišče popolnoma pridružilo izvajanjem zastopnika pritožbe dr. Šusteršiča.

Valed te razsodbe je obstrukcija županske volitve po manjšini obč. odbora enkrat za vselej onemogočena.

Selški liberalci pa bodo morali seči globoko v svoj žep in položiti 600 K na roke katoliško narodnega župana! Zahvaliti se imajo to Slibarju in pa njegovim svetovalcem v Kranju in Ljubljani. Radovedni smo, ali bodo le ti kaj pomagali pri pla-

čevanju, ker so bili tako nagli pri posvetovanju!

Rusko-japonska vojska.

Položaj na bojišču.

Gotovo je, da Japonci Stakelbergu niso odrezali povratka. Sedem dni je že preteklo od bitke pri Valankovu. Med tem časom je Stakelberg imel gotovo dovolj priložnosti, da pride v dotiko z oddelki, katere mu je poslal na pomoč Kuropatkin. Stakelbergova umikanja opisujejo nekatera poročila kot obudovanja vredna.

Neka poročila celo trdijo, da so nekateri ruski oddelki še vedno na jugu polotoka Liaotuna, da vznemirjajo Japonce. Vest, da bi Japonci zavzeli Liaojan, se je izkazala kot bajka.

Vesti o velikih bitkah pri Kaičovu in Hajčenu se tudi ne potrjujejo, obratno, Kuropatkin, Oku in Nodzu niso izvršili nobenih posebnih prodiranj ter čakajo, da pride na bojišče višji poveljnik maršal Oyama, ki se bo izkreal koncem tekočega tedna v Takušanu.

Port Artur, katerega padca so pričakovali v Tokiu že pred tedni vsak trenotek, tudi še ni padel in zdi se, da se Japoncem z naskoki sedaj ne mudi tako, kakor začetkom junija.

Iz množice z bojišča došlih brzojavk se more z gotovostjo posneti samo eno, da se na bojišču pripravljajo važni, morda odločilni dogodki.

Došle brzojavke se glase:

Berolin, 23. junija. »Berliner Tageblatt« poroča iz Petrograda: Iz Liaojana gredo pomembne čete proti jugu. Dne 20. t. mes. je prišel Kuropatkin v Kaičov ter je imel revijo nad prvim sibirskim armadnim korom. Dejal je četam: »Na skorajšnje svidenje! Mi moramo napraviti konec z Japonci, sicer se ne moremo vrniti domov!« Nato je Kuropatkin razdelil rede sv. Jurija ter je odpotoval proti severu.

London, 23. junija. (Koresp. urad.) Kuropatkin je sedaj sam prevzel vodstvo armade.

Tokio, 23. junija. (Uradno.) Oddelek

LISTEK.

Nesrečna žrtev.

Napisal Iv. Baloh.
(Konec.)

Ko sem pa bil v šesti šoli, doletela me je huda nesreča. Mojega očeta je kap zadela in umrl je nenadoma brez oporoke. Kot edini sin sem seveda jaz vse podedoval, plačati sem moral visoke pristojbine in dobil sem varuha. Solo sem pustil, se danes to obžalujem, ker bi ne bil nikdar tako daleč prišel. S kmetijstvom sem imel splošno veselje, ali posli so me jezili, in dal sem veliko v najem. Le toliko sem prihranil, kar je bilo treba za dom. Doma sva bila le dva; jaz in moja teta, ki je bila vedno bolehn. Ona je imela precej premoženja in vedel sem, da bo vse meni zapustila. Z Albertom sva večkrat občevala, saj sva bila blizu drug drugega. Njegov oče je bil po smrti mojega očeta nekako bolj prijazen z menoj kakor popreje. Ali je to storil iz dobrega, ali sebičnega namena, tega takrat še nisem, žalibog, spoznal. Njemu sem dal precej posestva v najem,

da sem imel tem manj skrbij. Albert je srečno dokončal šole in postal vojak. Tisto leto je umrla moja teta in mi zapustila čez deset tisoč kron. Na račun bodoče dedščine, katere nisem dobil koj v roke, ker sem bil mladoleten, sem kupil krasne konje in ekvipažo ter se vozil sedaj tje, sedaj tam. Komaj sem čakal, da bo Albert prost, da bova popotovala po svetu. Postal sem polnoleten in dobil v roke vse premoženje. Albert se je vpisal na vseučilišče, jaz sem mu pa obljubil, da ga bom na tistem podpiral, ker sem vedel, da mu njegov oče, ker je bil skop, ne bo dal veliko denarja. Ah, to vam je bilo življenje! Pili smo šampanjca, renska vina, bakarsko vodico, potovala sva v Pariz, Berlin, Dunaj i. t. d., stanovala sva vedno v prvih hotelih, dobro sva živela, nič si odrekla, a moje premoženje se je zelo zmanjšalo. — Ko sem prišel domov, je bilo vse narobe. — Imel sem sicer oskrbnika, a ta ni delal zame, ampak za svoj žep. Spoznal sem sam, da tako ne more iti naprej. Moj oče mi je sicer zapustil posestvo brez najmanjšega dolga, a če tudi sem dobil dedščino po svoji teti, vendar denarja nisem imel. Prodal sem les iz veli-

kanskega gozda in zopet dobil par tisočakov. Albert je šel na Dunaj, in jaz sem mu pošiljal mesečno podporo. Njegov oče je bil zelo dober z menoj, sam mi je denarja ponudil, če mi ga je slučajno zmanjkalo. Tako sem prišel polagoma v njegovo odvisnost. Se en korak sem storil, da bi se rešil: potem neke agenture sem se oženil, ali odkrito rečem, ne iz ljubezni. Hotel sem si le nekoliko opomoči, pa sem še bolj zabredel v nesrečo. Ona je bila preveč lahkoživa, hodila bi le rada po toplicah in po veselnicah, to pa ni bilo primerno mojemu premoženju. Začela sva se pripraviti — in nekega dne mi je kar izginila in pobrala še tiste dragocenosti, kar sem pri hiši imel. — Prodal sem ravno takrat svoj gozd, da bi tako poplačal vse svoje dolgove ter postal samostojen. Ko je videla, da imam denar, odprla je blagajno ter vse odnesla — kam, še danes ne vem. Mi tudi ni prav nič žal za njo. Čim preje bi bila šla, tem boljše bi bilo zame. Od tega trenutka pač nisem imel vesele ure. Zopet sem se zadolžil in zadolžil z veliko vsoto pri Albertovem očetu. A dokler je še živel moj Albert, se nisem bal nič hudega. Pa mene je usoda preganjala.

Nekega vročega poletnega dne se je Albert kopal v Dravi in — utonil. S tem je izginil zadnji up na mojo rešitev. Sreča je bežala od moje hiše, kot bi jo podil. Dolg sem delal tukaj in tam, spal nisem cele noči, katerekoli stvari sem se lotil, povsod je bila nesreča. Upniki so se oglašali, a jaz plačati nisem mogel. Prišlo je, kar je priti moralo, — vse mi je bilo prodano.

Hišo je kupil Albertov oče, jaz pa sem šel po svetu. Delati nisem znal, ne hotel, in tako sem postal to, kar sem sedaj.

Pravijo, da sem pijanec; saj ne pijem zato, ker sem žejen, ampak, da se omamim, da pozabim, kar je bilo. Ravno sedaj prihajam od nekdanje svoje hiše. Prenočiti sem hotel v hlevu, pa me ta stari skopuh ni pustil, češ, da bom zažgal. Da, hotel sem že, hotel, pa premagal sem se, a preklel sem njega in njegovo hišo — — —

Blesketale so se njegove oči, ni jedna solza ni pritekla iz njih, a duša njegova je tem več trpela. Zagrabil je palico, vrgel klub na glavo in odšel po klanec navzgor.

Par dni pozneje sem bral v nekem ko-roškem listu kratko notico: Mrtvega so našli v Zili berača A. R. Vzrok žganjepitje.

nedaleč od Liaojana delujoče armade je 21. t. m. popoldne zasedel Haiungyahan, 25 milj južnovzhodno od Kaipina.

London, 23. junija. Iz Tokia poročajo: Japonske izgube pri Telisu so okoli 1000 mož, ene Rusov 2750 mož, mejnimi 1800 ranjencev.

London, 23. junija. »Daily Chronicle« poroča iz Fenvančena: Proti jugu prodirajoči Rusi so včeraj prišli v dotiko s prvo japonsko armado. Rusi so s premočjo napadli mal japonski oddelek 15 milj južnovzhodno od Fenvančena. Japonci so se odločno branili, a so bili končno zapodeni nazaj.

Niuevan, 23. junija. Boji južno od Kaičova neprenehoma trajajo. V soboto so baje Rusi izgubili pri Kuahohuenhau 2000 mož mrtvih in ranjenih, med njimi pet višjih častnikov, ki so bili pokopani v bližini železniške postaje Kaičov. Pričakovati je, da se japonski armadi vsak čas združita. Ti boji so zadržali rusko prodiranje proti jugu ter so povzročili, da so se Rusi deloma umaknili proti Kaičovu, kjer sedaj stoji močan ruski voj. Neki ruski častnik pripoveduje, da delujejo ruski oddelki severno od Vafankena ter čakajo ugodne prilike, da zagrabijo Japonce za hrbtom. Iz Fenvančena se poroča, da se opaža povsod rusko prodiranje; 22 milj severovzhodno od Fenvančena so prodirajoči Rusi zadeli Japoncem tak poraz, da je bilo treba 300 kitajskih kulijev, da so ranjence spravili proč.

London, 23. junija. »Express« poroča, da Stakelberg vzdržuje svoje stališče ob železnici pri Kaipinu. Vsak dan se vrše boji. Železniški vlaki spravljajo topove in živila proti severu. Na pomoč došli sibirski oddelki pod poveljstvom generala Krondratena krijejo odhod vlakov. Ker je Kuropatkin poslal mnogo čet iz Liaojana proti jugu, so mnogi angleški listi mnenja, da bodo Japonci skušali prodreti proti Liaojanu. Na Motienskem gorskem sedlu se baje vrši boj.

London, 23. junija. Kakor poročajo iz kajčovski okolice, prodira general Oku ob obali, brčkone zavarovan od japonskega brodogoja, ki je v zadnji bitki streljalo na železnico. Obe japonski armadi se zamoreta vsak čas združiti. Od 16. t. m. sem veliko dežuje, kar zelo zavira vojaške operacije.

London, 23. junija. Iz ruskega glavnega taborišča prihaja naslednje poročilo o položaju: Japonska armada s svojo podlago v Siujenu je očitno močna v svoji poziciji, ki se razteza proti Kaičovu. Tekom pretečenega tedna so videli Japonci 23 vrst vzhodno od Kaičova, toda Japonci so se umaknili. Zadnja izvenuradna poročila kažejo, da sta obe japonski armadi po bitki izgubili zvezo. General Oku je menda sedaj na severu od Fučova ter prodira ob obali, da bi omogočil brodogoj, da armado lahko preskrbuje z živežem. Po boju pri Vafankovu so glavne japonske čete odšle nazaj k morški obali. To se je baje zgodilo radi pomanjkanja živeža, ker je imela armada seboj živeža le za bitko. Očividno trdijo, da so se Rusi od Vafantiena izvrstno umikali.

Berolin, 23. junija. Dasiravno skoro vsa poročila ruskih vojnih poročevalcev prokujejo veliko bitko ter je izozemstvo prepričano, da Kuropatkin prodira, vendar trdijo nekateri, da Kuropatkin še ne bo pričel z ofenzivo, ampak se bo v Kaičovu vršil le defenzivni boj.

London, 23. junija. Posebno važen je položaj na severu. General Kuropatkin je navidezno povsod navzoč. Pri bitki pri Vafantieniu je baje osebno nadzoroval celo rusko fronto.

Prvotni japonski vojni načrt.

»Daily News« pravijo, da so si Japonci izpočetka vojsko s Rusi mislili takole: Prva armada generala Kurokija se izkrca 14. febr. v Čemulpu in gre takoj čez Andžu, Antun, Liaojan v Kirin in Harbin, kamor dojde 2. junija. Druga armada generala Okua se izkrca v Genzanu in v Lazarevskem pristanu in gre naravnost v Harbin, kamor dojde istočasno s prvo armado. Tretja armada generala Osakija se izkrca v ustju reke Tumen in v Posjetskem zalivu. Ena divizija gre nad Vladivostok, drugi del pa v Harbin, kjer se združi s prvima dvema armadama. Četrta armada gener. Nodzu se izkrca v Fuzanu in vzame južno in srednjo Korejo, ena divizija pa oblega Port Artur. Liaojan bi bil moral pasti že 13. aprila. Japonci so mislili, da se v Harbinu polaste vseh ruskih zalog in postanejo gospodarji cele Mandžurije.

Kakor kažejo dogodki, so se Japonci urezali, kajti danes, ko bi se morala po njihovem računu vojska že končati, pravi Kuropatkin, da se bo šele začela.

Izgube pri Vafankovu.

Petrograd, 22. junija. Kakor poroča Kuropatkin, je Stakelbergov oddelek izgubil v boju pri Vafankovu: 28 častnikov in 648 mož mrtvih, 75 častnikov in 1767 mož ranjenih, 12 častnikov in 676 mož se pa pogreša. Izgubili so torej 105 častnikov in 3091 mož.

Japonska želi miru?

Japonski bivši notranji minister Sujemacu je odpotoval v Pariz in v London, ter ima baje nalogo, predlagati državam japonske mirovne želje. Japonska bi sklenila mir, ako bi se Rusija udala, pustila Mandžurijo in Korejo ter izpolnila vse pogoje, katere je pred vojsko zavrgla.

Na to pa že odgovarja »Novoje Vrem«, ki piše: Gospod Sujemacu pravi, da vojska silno slabi sile obeh držav. S tem potrjuje, da vojska že duši Japonsko. A kdo mu daje pravico, govoriti to o Rusiji?

Rusija je poslala doslej na boj samo en odstotek svojih vojnih sil, Japonci pa 35 odstotkov. V treh bitkah so Japonci izgubili skoro pet odstotkov svojih vojnih moči. Ruske izgube v teh bojih pa znašajo le desetinko odstotka. V Mandžuriji je zdaj šele neznaten del ruskega konjeničstva, a že ta nadkriljuje japonsko kavalериjo. Ruska 4% rentna stopa, japonske 5% listine so pa padle na tri četrtine minimalne vrednosti. Po vsej Evropi hodijo japonski agenti in iščejo posojila. Japonska ponuja v zastavo najboljšo hipoteko, ki jo sploh ima: katrove tovarne na otoku Formozi.

Iz tega sklepa ruski list, da mora Rusija japonsko ponudbo odkloniti.

Vladivostoško brodogojstvo zopet na delu.

Petrograd, 22. junija. Brzovjaka Skrydlova z dne 21. t. m. poroča: Danes je divizija torpedovk, ki je na moje povelje 15. junija pod poveljstvom fregatnega kapitana Vinogradskega odplula proti jugu in se vrnila v Vladivostok od svoje ekspedicije ob obrežju Japonske. Torpedovke so se pri bližali luki Esaši na otoku Otheido, v katero pa radi megle niso mogle zavoziti. Polastile so se več trgovskih ladij in ene transportne ladje. Pregled ladijinih plovil je izkazal, da je večina teh trgovskih ladij vozila ribe in riž v luki Saseho in Simonoseki.

Deseti ruski armadni kor.

Pariz, 23. junija. Iz Irkutsk se poroča: Prvi vojaški vlaki z deli 10. ruskega armadnega kora so prišli v Irkutsk ter se odpeljali dalje proti Bajkalskemu jezeru. Deset dni bodo neprenehoma vozili vojaški vlaki skozi Irkutsk. Transport enega armadnega kora iz Moskve v Harbin traja 45 dni, tako, da bo 10. vojni kor zbran v Harbinu šele sredi julija.

Port Artur.

Čifu, 23. junija. Tu so razširjene vesti, da so Japonci včeraj in v naslednji noči odločno naskočili Port Artur z morske in s kopne strani. Kapitana dveh sem došlih parnikov, ki sta se danes peljala v nekoliko oddaljenosti od Port Arturja, pa pripovedujeta, da nista ob tem času slišala nobenega gromenja topov.

London, 23. junija. V Port Arturju so včeraj Rusi obesili dva Japonca in pet Kitajcev in sicer na tak način, da so obešanje japonske čete lahko videle. Obešenci so bili zasačeni pri ogleduštju. Obešena Japonca sta bila inženirski častnika.

London, 23. junija. »Times« poroča iz Tokia: Ruska prizadevanja, oprostiti vhod v portartursko pristanišče, se niso popolnoma posrečila. »Novika« so pri zadnjem izletu izveleki Rusi s parniki iz pristanišča, dočim torpedna rušilca lahko zapuste pristan ter odstranjujejo mine. Rusi so napravili 30 novih utrdb ter jih oborožili s topovi iz ladij.

Kitajska misli nastopiti.

Pariz, 21. junija. Iz japonskega vira se poroča, da čaka Kitajska trenutka, ko zasedejo Japonci Mukden. Tedaj pošlje Kitajska takoj podkralja v Mukden in armado generala Ma. Med Kitajsko in Japonsko obstoji ta jendogovor, po katerem neha kitajske nevtiralnost tisti trenutek, ko Japonci pridejo v Mukden. V Mukdenu so grobovi kitajskih cesarjev in valed tega je Mukden Kitajcem sveto mesto. — Kitajski dostojanstvenik v Parizu trdi, da so Kitajci prepričani, da so Japonci vzorni vojaki in najboljše pripravljeni za boj; zemljevid mandžurske znajo na pamet in vedo za vsak jarek. Japonska ima že 300 000 mož na bojišču in jih lahko spravi še več tje. Kitajski je silno težko biti nevtiralna, ker kitajske prebivalstvo v Mandžuriji drži z Japonci proti Rusom.

O boju pri Vafankovu.

Petrograd, 22. junija. »Rusi« poroča še o boju dne 15. t. m.: So po bitki niso mogli počivati upehani vojaki, ampak so si pripovedovali dogodke tega vročega dne. Sestra Voronova je v dežju japonskih strelcov pomagala ranjencem. Stotnik Cerepatkin je bil ubit. Rano ob 6 uri so Japonci obšli desno krilo rusko in otvorili smrtonosno streljanje topništva, katero je bilo obveščeno o naših postojankah po kitajskih signalih. Med najhujšim streljanjem se je odpeljal zadnji vlak z ranjenci, v katerem je dr. Botkin zavezoval in operiral ranjence. Tobolski polk je zadržal sovražnika in rešil vlak. Vesti iz Vanzalina poročajo, da Rusi napredujejo vzporedno z Japonci, kateri

gredo v smeri proti glavni ruski sili. Častnik Kezlov, kateri je bil dva meseca v Koreji, pripoveduje svoje dogodke. Japonci so se polastili vseh zalog in vsega živeža v Koreji in hujšakajo Korejce proti Rusom. Vojski korejski so brez vsake vrednosti. Japonci pa v Koreji ne utrjujejo svojega stališča, ker ne mislijo na to, da bi se vojska prenesla na Korejo.

Čehi proti nemški nestrpnosti.

Mestna patronatna komisija v Pragi je sklenila naprositi nadškofski konzistorij, da odredi, naj se odstranijo vsi nemški nagrobni napis na centralnem pokopališču. Predlog je naperjen proti nestrpnosti nekaterih nemških občin na Češkem, ki so prepovedale na pokopališčih češke nagrobne napis. Značilno je, da proti temu sklepu od jeze piha vsenemško in liberalno časopisje, ki je svoj čas hvalilo dotične sklepe nemških občin.

Ogrski državni zbor.

V včerajšnji seji ogrskega drž. zbora je zbornica rešila predlog o ureditvi plač železničarjev v tretjem branju in zaradi nujnosti tudi takoj odobrila dotični del zapisnika, na kar se je sklenilo odposlati predlog zbornici magnatov.

Pri imenskem glasovanju o odgovoru min. predsednika o znani zadevi konzula v Galacu je zbornica vzela ministrov odgovor na znanje s 126 proti 55 glasovom.

Zbornica je pričela razpravo o proračunu za l. 1904.

Poslanec Komjathy odklanja proračun zaradi vladnega stališča o narodnostnem vprašanju, graja naraščaj birokracije in to, da se ogrska državna sredstva uporabljajo za tuje zadeve.

Grof Albert Appony izjavlja, da je z ozirom na politične dogodke zadnjih dni potreben energični in kolikor mogoče velik odpor napram vladi. Proračun odklanja najodločneje, ker ne zaupa vladni finančni politiki in ga skrbi prihodnost Ogrske. Graja zvišanje izdatkov za armado in birokracijo. O zvišanju civilne liste izjavlja, da Ogr gotovo radi prispevajo za zvišanje sijaja ogrske krone, a z ozirom na to, da ima ves gospodarski dobiček od civilne liste Avstrija in ne pride od izraza suverenski značaj in čast ogrskega kralja, odklanja to liko časa brezpogojno vsako zvišanje civilne liste, dokler ne dobi Ogrska v moralnem in materialnem oziru povračila. Govornik je grajal protisocialno smer Tiszevega reži meja in nastopi napram izvajanjem min. predsednika o galaški zadevi. Končno predlega, da naj zbornica odkloni proračun zaradi vladne finančne politike in zaradi njene stališča v narodnostnih vprašanjih.

Stališče Košutovcev.

Košutovci so v svoji seji dne 22. t. m. na Polonyjev predlog sledeče sklenili: 1. Stranka odklanja proračun ne le z našelne stališča, marveč tudi zaradi politične smeri Tiszevega ministrstva; 2. vlada se pozivlja, da izpolni svoji obljubi glede volivne reforme in avtonomnega carinskega tarifa; 3. stranka napove vladi oster boj pri razpravi o zvišanju civilne liste in zahteva ogrski dvor. O predlogu Polonyjevem, da naj stranka takoj prične obstrukcijo in izdā oklice na narod, je stranka sklenila razpravljati jeseni. O galaški zadevi je stranka sklenila protestirati proti stališču ministrskega predsednika in napove o tej zadevi boj pri proračunski razpravi.

Italijanska vinska klavzula.

Včeraj so se posvetovali Goluchowski, Tisza in Körber ter se sporazumeli o vinski carini na italijansko vino. Danes je skupno carinsko posvetovanje, nato odpotujejo avstrijski zastopniki v Rim.

Italijanščina na vseučilišču v Inomostu.

»Deutschn. Korr.« priobčuje poročilo, da bodo ministrstvu predloženi predlogi o ureditvi italijanskih paralel na vseučilišču v Inomostu. Juridični proforski kolegij nameravajo razdeliti v italijanski in nemški oddelek. Italijanski oddelek bo imel svojega dekana in prodekana, a ne bode tako samostojen, kakor je nemška juridična fakulteta. Italijanska fakulteta ne bode imela pravice do promocij in bode v vseh skupnih zadevah podrejena vseučiliškemu senatu, s katerim bode morala tudi dopisovati v nemščini.

Marokanski roparji.

Zadeva o oprostitvi Amerikancev Perdicarija in Baleyja se je zopet zavlekla, ker zahteva Raisuli zase in za svoje tovariše varnost pri oddaji ujetih Amerikancev, kakor tudi natančno določitev kraja, kjer bode izročil ujetnika. — Amerikanski drž. tajnik Hay je ukazal amerikanskemu konzulu, natančno slediti prvotnim navodilom. Brez ukaza iz Washingtona naj se ne izkrcajo amerikanske čete. Od marokanske vlade naj zahteva, da mora izročiti Perdicarija živega ali pa Raisulija mrtvega. — Odkupnino 70.000 dolarjev za Perdicarija in Baleyja je marokskemu sultanu posodila neka francoska tvrdka.

Italijanska zbornica.

Na vprašanje poslanca Santinija, kako stališče zavzema italijanska vlada glede mednarodne konference za ureditev, oziroma zakonito določitev o uporabi min na suhem in na morju, kakor tudi o uporabi podmorskih nspadnih sredstev, je navajal državni podtajnik teštave, ki so merodajne tako glede oportunitete, kakor tudi glede bistva zadeve, da mora vlada zavzeti v tem vprašanju zelo previdno stališče. Zagotovil je pa, da ne bode Italija, zvesta svojim tradicijam, nikdar sanemarjala napredka na mednarodno pravnem polju.

Z Balkana.

»Stampa« poroča iz Soluna, da so prišli 14 oseb, ki jih dolže, da hočejo uprizoriti revolucijo. V južni Makedoniji so nasledili anarhistički odbor, ki je nameraval napade na vlake in na posamezne osebe.

Morilec poslanca Eremiča oproščena.

Porotno sodišče v Szegedinu je po večdnevni razpravi 23. t. mes. oprostil brata Vladimirja in Jurja Libula obtožbe umora poslanca Eremiča. Porotniki so bili mnenja, da sta umor izvršila v nezavestnem stanju. Državni pravdnik je vložil ničnostno pritožbo.

Francoska zbornica.

Senat je pričel posvetovanje o zakonskem načrtu glede odprave kongregacijskega pouka. Predlog senatorja Chamillarda, naj se ta točka odstrani z dnevnega reda, je bil s 188 proti 68 glasovom odklonjen. Senat je sprejel predlog, naj se ta zadeva obravnava nujno, s 167. proti 110. glasovom.

Pobegli minister Nasi.

Berolin. Iz Kodanja poročajo: Tukajšnja policija je dobila iz Rima obvestilo, da so tam prepričani, da se pobegli italijanski minister Nasi mudi v sormatvu nekega profesorja v Skandinaviji. Nasi je obiskoval preje Skandinavijo ter sklenil tam razne zveze.

Napad na nemškega in francoskega poslanika.

Na Haitiju v Port au Prince, kakor poročajo »Agence Havas«, metali so v voz, v katerem sta se peljala na sprehod francoski in nemški poslanik, kamne. Poslanika nista bila poškodovana.

Angleži v Tibetu.

Iz Smile poročajo, da bodo Angleži najbrže v soboto napadli utrjene tibetanske postojanke. Tibetanci so zasedli prelaze med Gyansejem in Kangmo. Za angleško armado je nastala nova ovira, ker morajo Angleži dovažati svoje čete po daljši cesti, ker je namreč v krajih, skozi katere pelje stara cesta, izbruhnila kolera. Ceste so jako slabe in vsled deževja skoraj nepristopne. Tibetanci razvijajo živahno gibanje in so med drugim poskušali 15. t. m. vzeti Angležem neki transport, a so Angleži napad odbili. Pri Gyanseju cenijo število Tibetancev na 8000 in v gorah med Gyansejem in Kangmo na 7000 mož.

Nesreča italijanske mornarice.

V Tarentu na Laškem sta v noči dne 22. t. m. pri vaji torpedovk trčili dve torpedovki. Torpedovka III. razreda je bila pri tem tako poškodovana, da se je potopila. Utopljeno ladjo bodo skusili dvigniti.

Bobrikov naslednik.

Kakor poroča »Berliner Tageblatt«, je bil včeraj imenovan v Petrogradu naslednik umorjenemu finskemu generalnemu guvernerju Bobrikovu. Carju je ministrstvo predlagalo v imenovanje grofa Aleksandra Pavloviča Ignatieva, nadalje generala Luholmilova in Bogoljubova. Najbrže je bil imenovan Ignatiev, brat svoječasnega ruskega poslanika v Carigradu in poznejšega ministra za notranje zadeve. O grofu Ignatievu, če bode imenovan, so mnenja, da bode nadaljeval Bobrikovo politiko. Uradništvo pričakuje zatiranja finskega življa in odpravo senata.

Štajerske novice.

Š Pohorski roparji ujeti. Pod tem naslovom smo poročali, da so zaprli celo družino viničarja in bivšega orožnika Stefana Kukeca, ker jih je nekdo obdolžil, da so ropali po Pohorju. C. kr. okrožna sodnija v Mariboru pa je dognala, da je Stefan Kukec, ki tudi ni bil iz orožniške službe radi tatvine izpuščen, nedolžen kakor tudi njegova družina. Zoper onega, ki jih je ovdil, je že tožba vložena. Dokazalo se je namreč, da je 60letni Stefan Kukec že deset let v mogah bolan in sploh poštenjak in torej ni mogel biti deležen takih dejanj.

Š Mlad samomrilec. V Trnovcah pri Pragerskem se je obesil 15letni sin šafarja, Mško Danec. Oskrbnik ga je baje dolžil, da je ukradel maslo. Radi tega je bil od očeta kaznovan. To ga je tako žalostilo, da je sel v gozd in se obesil.

Š Umrla je v Smarji na Paki nadušiteljeva soproga gospa Marija Drešer.

Š Prijet požigalec. V bližni sv. Tomaža je zatgal neki tant gostilno Korošak, ker so ga valed pretepa vrgli iz gostilne. Hiša je popolnoma pogorela. Požigalec sedi že v zaporu.

Iz dolenskih Radeč.

Jako prazno in nevaležno delo je zamorca umivati. To delo je imel »Slov. Na rode«, ko je skušal bivšega župana Brunschmida oprati in potem v isti umazani vodi še druge njegove somišljenike nekoliko povaljati. »Slov. Naroda« namreč trdi, da primanjkljaj v občinski blagajni ni v nobeni primeri s primanjkljajem nekdanjega klerikalnega župana J. Rižnarja. Ko bi ga ne bil že umrl notar V. Schöwetter potegnili za dolge lase, bi se bilo izgubilo deset tisoč kron v njegovih globokih žepih itd. — Zupanovale je Rižnar od 12. decembra 1892 pa do 18. decembra 1895, torej ne dve leti, ampak še par dni več, nego tri leta. Sam se ni potegoval za županski stolec, ampak za kandidata ga je postavil že omenjeni notar Schöwetter s pripombo, »dass diese Paschawirtschaft des Javančič ein Ende haben wird«. Za odbornika je bil izvoljen v prvem razredu. Pred volitvijo župana je vprašal tukajšnji župnik Rižnarja, po kakem programu se namerava ravnavati. Odgovoril mu je, da kot rojen Slovenec hoče biti pravičen svojemu narodu, varovati pa boče tudi pravice drugih narodnosti, v kolikor mu bodo dopuščali lastni narodni oziri. Povedal pa je to vpricho vseh volilcev, da bi se potem kdo o njem ne motil.

Ker pa notar Schöwetter ni bil izvoljen za svetovaleca, nasprotoval je Rižnarju, kjer je le mogel. Rižnar je po izvolitvi prevzel županstvo in blagajno v gotovini 3 gld. 60 kr.; dobil je potem še nekaj občinskih naklad, s katerimi je poravnal zaostale dolgove, tako da je šlo vse gladko in o »Paschawirtschaft« ni bilo več ne duha ne sluha. Dočim je Schöwetter pred volitvijo delal z vso silo proti Javančiču, se je takoj po volitvi združil z njim.

Hudi časi so bili za Rižnarja, ko se je gradil saviški most, in od tistih, ki so ga volili za župana, sta mu ostala zvesta samo pl. Gutmansthal in dr. Alfred Mahr, sicer pristna Nemca, a rekla sta, da čislata tistega, ki je značajan bodi Slovenec ali kdor hoče. Kaj je moral Rižnar vse prestatiti, ve samo isti, ki nepristransko sodi. Omeni naj se samo en slučaj. Notar Schöwetter je bil odbran za poizvedovavca neke zemljeknjizne zadeve na Laškem, tikajoče se mostu, pri kateri se je šlo za 12.000 gld., pa poizvedel ni nič. Nato je Rižnar svaril na svoje stroške poizvedel in dognal, kar pa je ostalo tajno do zgradbe mostu, in šele na dan obtežbe in preizkušnje istega se je dognalo z njegovimi dokazili, da ni bilo treba plačati niti vinarja od zahtevanih 12.000 gld. Imel pa je še več drugih neprilik. Potekla je doba njegovega županovanja, in red ali nerad je moral položiti račun, ker leto se ni bilo končano in tudi še vseh naklad ni dobil, ki so znašale 1200 gld. Vsejedno pa je poravnal vse občinske račune, ki so znašali 1080 gld. Gospodje pregledniki, v osebi takratnega davčnega kontrolorja Achtschins, kancelista Tschamernika in notarja Schöwettera, torej njegovi najhujši sovražniki, so sklenili, mu vse oporekati.

Obrnil se je nato na deželni odbor, ki je njegovo računo odobril in zaukazal, da se mu povrnejo vsi stroški. Imel je torej pravico tirjati, pa tega ni storil.

Tako je bilo pri oddaji dne 18. decembra 1895 v občinski blagajni 80 gld. preostanka. Kje je torej tistih 600 gld. po zadržilu pisarja v »Narodu«? Pozabiti se tudi ne sme, da je Rižnar veliko storil za preložitve brunške ceste, za katero mu je tudi deželni predsednik baron Hein obljubil pomoč, da se izpeljava doseže in tako pomnoži splošni promet v Radečah.

Samo zaslepljena nevoščljivost je preprečila tudi to, in kaj bi bilo danes in v bodoče, ko bi bila cesta izpeljana in izkoriščanje premogovnikov skozi Radeče omogočeno!!

To so torej Rižnarjevi klerikalni grehi — — —

Zdaj pa toliko imenovani občinski račun! Rižnar je oddal, kakor je že preje omenjeno, 80 gld. preostanka. Komaj pa je preteklo 6 mesecev, si je že izposodilo županstvo 1000 gld. in s tem je izhajalo do leta 1902. Tega leta se je vzelo zopet 2500 gld. na posodo, katera svota pa ni v blagajničnem dnevniku; od prvih 1000 gld. se je nazaj plačalo 500 gld., torej ima občina dolga še 3000 gld. ali 6000 K. Dobil pa je medtem 1360 K kot čisti dobiček saviškega mostu.

Koncem preteklega leta, ko je že pobegnil župan Brunschmid, je prišel računski preglednik od deželnega odbora in našel primanjkljaja okrog 900 K, katerega naj bi pokrila pobegli župan Brunschmid in občinski blagajnik. Toda modre glave so drugače ukrenile: primanjkljaj blagajne naj se pokrije s tem, da se dá blagajniku nagrada za

leto 1902. in 1903, občinski inventar pa, sestavljen po deželnem uradniku, naj se razpoloži preje in računski pozneje, tako da se ne bo vedelo, kake so razmere. Ker pa ima Rižnar poleg drugih dolgih reči tudi dolg nos, je vseeno zapazil in razvidel, da je nepravilno sledeče:

1) Izplačilo 203 K, 2) izplačilo 200 K in 3) izplačilo 607 K; slednja kot remune racija blagajniku za leto 1902 in 1903 in da se v inventarju zapisani dolg 5000 K ni mogel najti v blagajničnem dnevniku ne kot dohodek in ne kot izdatek. Njegova pritožba je bila na prvem mestu kot neutemeljena odbita; nato se je pritožil na deželni odbor, ki boče seveda drugače sodil.

To je torej razlika med klerikalnim in liberalnim gospodarstvom.

Toliko hvaljeno gospodarstvo naj razjasni dejstvo, da manjka v občinski blagajni 900 K direktno, indirektno pa 6000 K. Poleg tega bodi še povedano, da je sedanjí načelnik »Narodne hranilnice« in posojilnice v Radečah, g. Vendelin Küstel, c. kr. davkar v Radečah, izjavil neki osebi: namesto da bi dividend dobivali, morajo Brunschmidove grehe pokrivati, ki baje tudi niso tako mali. Omenja se v dopisu, da je moral oditi v Ameriko radi dvakratnega požara, kar je tudi resnica; je pa tudi še marsikaj drugega, o čemur pa dopisnik molči.

Dalje prizna dopisnik, da preti od Rižnarjeve strani velika nevarnost, in svari, naj ne pride tako daleč, da bi tu gospodaril Susteršič itd. Sicer je Rižnar lahko po svojem mnenju hvaležen za nauk, ker ima že itak dovolj sašenj. Veliko koristneje pa boče za radeško občino, ako boče vladal v njej mir, katerega krvavo potrebuje. Treba je treznega, premišljenega in skupnega delovanja, brez katerega tujega vmešavanja, bodisi že od koderkoli. Potrebujemo nujno nove šole, nove cerkve itd., vse to pa bomo dosegli le s skupnim delovanjem in božjo pomočjo, ne pa s huiškanjem.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 24. junija.

K vseslovenskemu mladeniškem shodu na Brezjah. Udeležniki shoda z Gorenjskega, Ljubljane, ljubljanske okolice, Notranjskega in krajev, ki leže ob železnici od Trbovelj do Ljubljane, ne bodo imeli posebnega vlaka ter se bodo vozili na Brezje z navadnim gorenjskim jutranjim vlakom. Da bo železnica imela od Ljubljane do Otoč in zopet nazaj na razpolago zadostno število vozov, prosimo, da se nemudoma na dopisnici naznani na naslov stolnega vikarja g. Luke Smolnikarja v Ljubljani, koliko bo približno udeleženec v iz zgoraj omenjenih krajev. Pesmi za enoglasno petje so naročnikom razposlane. Nekaj jih je še na razpolago. Kdor jih še želi, naj jih hitro naroči (izvod 10 v.). Pevci naj se pridno uče peti!

Poseben vlak na Brezje. K vseslovenskemu shodu mladeničev in mož na Brezjah vozi poseben vlak po sledečem voznom redu in znižanih voznih cenah: dne 4. julija t. l. zjutraj iz

postaje	vozne cene
Maribora	3 u 50 m; K 10 40
Hoč	4 » 02 » » 10 00
Rač	4 » 11 » » 9 40
Pragerskega	4 » 23 » » 9 00
Slov. Bistrice	4 » 33 » » 8 75
Poličan	4 » 47 » » 8 50
Ponikve	5 » 08 » » 7 75
Grobelnega	5 » 15 » » 7 15
Št. Jurija	5 » 21 » » 7 00
Štor	5 » 29 » » 6 50
Celja	5 » 37 » » 6 50
Laškega	5 » 50 » » 6 00
Rimeških toplic	5 » 59 » » 5 80
Zidanega mosta	6 » 14 » » 5 40
Hrastnika	6 » 24 » » 5 00
Trbovelj	6 » 31 » » 4 80
V Ljubljano pride ob 7 » 28 »	
Na Otoče	9 » — »

Nazaj vozi vlak iz Bleda dne 5. julija t. l. ob 2. uri popoldne, pride v Ljubljano ob 4. uri. Iz Ljubljane se vračamo domu dne 6. julija ob 1. uri 40 min. ponoči, pridemo zjutraj v

Trbovlje	2 u 42 m	Grobelno	4 u 07 m.
Hrastnik	2 » 49 »	Ponikva	4 » 14 »
Zid. most	3 » — »	Poličane	4 » 35 »
Rim. topl.	3 » 19 »	Sl. Bistrica	4 » 48 »
Laško	3 » 30 »	Pragersko	4 » 58 »
Celje	3 » 44 »	Rače	5 » 08 »
Štor	3 » 53 »	Hoče	5 » 16 »
Št. Jurij	4 » 01 »	Maribor	5 » 25 »

Ugodnejšega voznega reda ni bilo mogoče doseči; vozne cene so se zvišale, ker je južna železnica dovolila znižano voznino le iz petih postaj in ker se mora plačati za vsak vozni listek posebej davek in kolek. Tisti, ki si preskrbijo vozni list za ta poseben vlak, se ne morejo voziti z drugimi vlaki ne tja ne nazaj. Opomnim, da vozi ta poseben vlak le, ako se do 26. junija oglasi zadostno število udeležencav; če bi se pozneje tudi oglasilo zadostno število, bi se vlak ne mogel več prirediti. Vozni listki se začno razpošiljati dne 30. junija. Kdor se je oglašil pri domačih dušnih pastirjih, bo tudi tam dobil vozni listek; kdor ga naroči pri meni, naj pošlje naprej voznino in 10 v za pošto. Med potjo, v vlakcu, se vozni listki več ne dobivajo. — Kako se bomo vozili, če se ne oglasi zadostno število, se boče naznanilo. Martin Medved, župnik.

Da bo gorel kres na čast sv. Cirila in Metoda dne 4. jul. zvečer na vseh slovenskih gričih in gorah, skrbite vrli slovenski možje in mladeniči! Pokažimo našim tringom, da nas niso še zatrli! Pokažimo neznačajnim poturicam, da so le pijane veše, ki jih požigajo plamteči kresovi naše velike ljubezni za slovanska blagovestnika, za vero in domovino!

Umrl je v župnišču v Horjulu danes zjutraj cand. iur. g. Fran Brezic. Pogreb bo v nedeljo ob 8. uri zjutraj. Sveti mu večna luč!

Hrvaške novice. Za kandidaturu g. Stjepana Zagorca v velikogorskem okraju se je izrekla že nadpolovična večina volilcev. — Poizkušene s a m o m o r 70 letnega starca. V Zagrebu se je zabol 70 let stari Mirko Prnjek. Ker je bil nož top, rana ni smrtna. — O v a c i j o so priredili Zagrebčani dr. Franku, ko se je vrnil iz Budimpešte v Zagreb.

Jubilej 3. kornega topničarskega polka v Gradcu. Včeraj je slavil 3. korni topničarski polk v Gradcu 50. letnico svoje ustanovitve, jubilej, ko je bil imenovan imejateljem polka nadvojvoda Viljem, in 50. letni jubilej, kar se nahaja polk v Gradcu. Ob 9. uri popoldne je bila sv. maša na lazaretnem polju, pri kateri je bil navzoč tudi korni poveljnik Succovaty pl. Bezza. Po sv. maši sta imela polkovnik vitez pl. Darmus in korni poveljnik Succovaty kratka nagovora na vojake. Popoldne ob 1. uri so imeli častniki slavnostni banket pri »Slonu«, podčastniki pa slavnostno pojedino v hotelu »Zu den drei Hacken«, a moštvo je bilo pogosteno v vojašnici.

Nogo zlomil si je v Novem mestu c. kr. okrajni tajnik g. Anton Bervar iz Celja. Privil je nogo, hoteč si ogledati rano kurjega očesa, pri tem si je pa zlomil nogo v stegnu.

Ponesrečil je veleč. g. dekan iz Cerkna. Nazaj grede iz St. Viške gore je tako nesrečno padel, da si je nogo zlomil.

Umrla je dne 21. t. m. občečislana in spoštovana gospa Elizabeta Mohovne, roj. Seljak, trgovka in posestnica v Zirič, šele v 33. letu svoje starosti. Pokojnica je bila zelo podjetna in širšim krogom znana krščanska žena, kar je pričal tudi njen pogreb dne 23. t. m., katerega se je udeležilo poleg gasilnega društva žirovskega mnogobrojno občinstvo. N. v m. p.!

Nesreče. V a p n e n o j a m o je padel, kakor se nam poroča iz Rudolfsvega, minolo sredo na Loki ob Krki 13letni Alojzij Rizina iz Braljšina. Gasil je apno ter reže padel v jamo. Hudo se je opeknel skoraj po vsem živcu in tudi v ustih, ker je požrl apnene vode, ki ga je ožgala. V čolnu so usmiljeni bratje privesljali čez Krko in poškodovanca prepeljali v bolnišnico, kjer sta ga zdravnik obvezala. — P o v o z i l se je Fr. Ban, hlapec iz Vel. Brusnic, ko je sosedu Lenarčiču vozil les iz hoste. Naložila sta trame, zavrila pa le eno kolo. Zavora se odriga, konji se splašé in potegnejo h'apca pod voz. Bil je tako hudo povožen, da je na mestu mrtve obležal. — V k o r i t u je u t o n i l a dne 22. t. m. tri in pol leta stara hčerka Fr. Setnikarja iz Setnika pri Pol. Gradcu. Ko so bili drugi pri jedi, je otrok zlezal v korito, kjer napajajo živino. Našli so deklico mrtvo.

P. Orlovec, bivši vodja makedonskih vstaev, katerega predavanje je deželna vlada kranjska v Ljubljani prepovedala, je sedaj na vzhodno azijskem bojišču kot porođevalec »Rusa« ter se je udeležil bitke pri Vafankovu.

Umrl je v Kastvu v 56. letu svoje dobe gospod Vinko Marjanovič, oče urednika »Crvene Hrvatske«, g. Marjanovič.

Baron Mac Nevin, slavnoznani okrajni glavar celovški, gre začetkom prihodnjega meseca vendar enkrat v »zasluženi« pokoj. Nekateri liberalni župani bera-

dijo v zaupnem pismu, naj ga ob tej priliki vse občine celovške glavarstva radi njegovih »zasluge« (pa še kakšnih!) imenujejo za častnega občana. Na ta lim se slovenske občine ne bodo vsedle!

Meso v Gradcu. Volovsko meso ne bodo smeli prodajati graški mesarji dražje, kakor: meso prve vrste kg. K 1 44, druge vrste K 1 28, tretje vrste K 1 08. Kravje meso in meso bikov ne dražje, kakor: meso prve vrste K 1 40, druge vrste K 1 24, tretje vrste K 1 04 kg.

Fotograf v Litiji. Fotograf gosp. Anton Rožun iz Hotida se je nastanil v Litiji.

Z Dunaja se poroča, da so se proti naredbi učnega ministrstva o skušnjah zagrebškega vseučilišča pričeli gibati tudi nemški vseučiliški profesorji. Na Dunaju so vseučiliški profesorji izvolili komisijo, ki bo proučevala, kako nastopiti proti tej odredbi. Profesorji z veliko predrznostjo zahtevajo, naj se naredba ne izvrši.

Ljubljanske novice.

V Trnovem so sinoči predvečer 50. letnice polaganja temeljnega kamna, praznik sv. Janeza Krstnika, farnega patrona, ter god g. župnika praznovali kar najsijajnejše. Prostor pred cerkvijo je bil natlačeno poln občinatva. Po Marijinem zvonenu se je začela razsvetljava cerkve. Nad 400 električnih luči je krasilo fasado, tudi med zelenimi vencami so bile lučice. Med zvonikom je gorela velika obločnica. Ob tri četrt na 9 uro je prišla »Društvena godba«, katere je imela mirozov po mestu, po Enonski cesti. Ustavi se je pred župniščem, kjer je zagrala tri točke. Takoj nato zaigrajo domači tamburaši in za temi zapoje pevsko društvo »Ljubljana« tri pesmi. Vmes so spuščali rakete in prizigali umetnični ogenj. Na Mirji je gorel velik kres. Navzočen je bil tudi mestni župan g. Ivan Hribar. V nedeljo pa bodo Trnovčani in Krakovčani po stari navadi jedli »pohane žgančke«.

Pokopališče v Ljubljani. Mestni magistrat je izdal naslednji razglas: Občinski svet dež. stol. mesta Ljubljane sklenil je v svoji seji dne 17. maja t. l., da se imata katoliško pokopališče pri sv. Krištofu in pa vztočno od istega ležeče pokopališče evangelijske cerkvene občine, ker sedaj ležita že v obsegu mesta, v smislu dvornega dekreta z dne 23. avgusta 1784, št. 2951, opustiti ter s 1. dnem maja 1905 za nadaljnje pokopavanje zapreti. Mestni magistrat kot politična oblast prve stopnje pa je po kolegialnem posvetovanju v seji dne 9. t. m. na podlagi poročila mestnega fizika dr. Ivana Koprive z dne 7. maja 1901 in glede na izjavo mest. stal. zdrav. sveta dne 29. maja 1901 spoznal, da je pokopališče pri sv. Krištofu tudi iz zdravstvenih ozirav nedopustno in da je s 1. dnem maja 1905. za nadaljnje pokopavanje zapreti. To se v smislu § 62. občinskega reda za dež. stolno mesto Ljubljano z dne 5. avgusta 1887, dež. zak. št. 22, javno razglašja z dostavkom, da je on m, ki imajo iz kacega posebnega pravnega naslova pravico pokopavati na omenjenih dveh pokopališčih, v grobnicah ali kupljenih grobovih, morebitne stvarne ugovore proti sklepu občinskega sveta z dne 17. maja t. l. in proti odločbi mestnega magistrata z dne 9. t. mes. naj kasneje do 30. dne julija t. l. vlagati pismeno pri mestnem magistratu ljubljanskem.

Občni zbor »Glasbene Matice« se vrši v soboto, dne 9. julija t. l., ob 8. uri zvečer v šolski dvorani »Glasbene Matice« z nastopnim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Eventualni nasveti. 5. Volitev predsednika, 13 odbornikov in 2 pregledovalcev računov. Odbor.

Socialni demokratje besne. Doslej so imeli soc. demokratje v Ljubljani socialno demokratsko strankarsko pekovsko strokovno društvo. Nekateri pekovski pomočniki so se izjavili, da ne bodo več brezuspešno prinašali težko zaslužnega denarja v soc. dem. blagajno ter so sklenili ustanoviti nestranksko strokovno društvo. Včerajšnji ustanovni shod so soc. demokratje s surovostjo preprečili, ustanovitve novega strokovnega društva pa ne bodo preprečili. Divjanje soc. demokratov priča, da so oni pekovski pomočniki, ki ne marajo njihove družbe, na pravi poti.

G. Val. Accettu, o katerem smo poročali, da se je ponesrečil, se je položaj že izdatno zboljšal in je upanje, da v kratkem popolno okreva.

Nesreča v Strelških ulicah. Včeraj popoldne je peljal hlapec Franc Zemrik voz senu z Gruberjeve ceste v Strelške ulice. Ker voz ni bil zavrt, se je prevrnil. Hlapec in delavka Marija Logar z Viča, ki sta sedela na vozu, sta odletela na cesto. Delavka je bila lahko ranjena.

Nagloma je umrla žena delavca v tobačni tovarni in posestnika v Rožni dolini g. Podlesnik.

Umrl v Ljubljani: Alfred Hsiedgger, narednikov sin, 6 mesecev, Slomškove ulice

št. 13. Alojzij Pajnič, trgovčev sin, 2 dni, Sv. Jakoba trg 6. Janez Lampe, kamnosekov sin, 6 mesecev, Koledvorske ulice 30. V bolnici: Franc Kern, hlapec, 19 let. Ivan Sibenik, čevljar, 43 let.

Koncert društvene godbe vrši se jutri zvečer na vrtu g. Remica pri »Novem svetu«. Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina 40 v.

Vojaštvo nadzorujejo. Včeraj zvečer je došel sem generalni inšpektor general fml. Ladislav Cenna.

Cerkveni letopis.

Izseljevanje.

Papež je sprejel v avdienci načelnika italijanske »Rafaelove družbe«, piceškega škofa msgr. Scallorinija, ki mu je poročal o delovanju te družbe. Sveti oče je rekel, da se mora vse storiti, da se izboljša stanje italijanskih izseljencev ter je naročil msgr. Scalloriniju, naj izdela natančnejši načrt za to delovanje.

Pij X. in Anglija.

»Daily Mirror« v Londonu trdi, da bo kardinal Vannutelli na svojem potovanju na Irsko obiskal kralja Edvarda VII. in mu izročil lastnoročno pismo papeževo v gradu Balmoral.

Sikstinska kapela.

»Osservatore Cattolico« popisuje način, s katerim hočejo ohraniti in popraviti krasne slike Michelangelove v sikstinski kapeli v Vatikanu. Streha bo nova, in ves strop bodo najskrbnejše osnažili, da se vrne slikam nekdanji sijaj, ne da bi se najmanjša poteza Michelangelova izgubila. Dela vodi prof. Seitz. Pred kratkim so še po liberalnih listih očitali Vatikanu, da je sikstinsko kapelo zanemaril, da bo pustil propasti to umetniško delo, da mora država poseči vmes itd. A naj se gre italijanska vlada v Vatikan učiti, kako se obvarujejo umetniški spominki! Po celi Italiji ima dovolj propadajočih umetnin, za katere se brigajo umetniki a la — Nassi!

Sv. misijon

so imeli od 5. do 12. junija v župniji na Vrhu pri Vinici. Vodila sta ga častita gospoda družbe Jezusove Kunsteli in Pristov. Sv. obhajilo je prejelo 800 oseb.

Društva.

(Pevsko društvo »Zarja« y Rojanu) vabi na veliki koncert, ki bo v nedeljo, dne 26. junija, v prostorih »Narodnega doma« v Barokovljah. Na tem koncertu nastopi prvkrat novoustanovljeni društveni tamburaški zbor. Petje in tamburanje vodi društveni pevovodja gospod Anton Gerbec. Začetek ob peti uri popoldne. Vstopnina h koncertu 50 stotink (22 nvč.); sedeži 20 stotink (10 nvč.); Na obilno udeležbo uljudno vabi

odbor.

(Slovensko katol. akadem. društvo »Zarja« v Gradcu) priredi v petek, 24. t. m., ob 8. uri svoj II (izredni) občni zbor. Lokal: »Zur grünen Steiermark, Radetzkystrasse 17.

Darovi.

Za pogorece v Smihelu so nadalje darovali:

Župni urad Kranj 19 K 76 h, Kostanjevica 20 K, župni urad Hotedršica 25 K 20 h, uredništvo »Slovenca« 116 K 50 h, župnijski urad Bohinska Bela 24 K, Edvard Drašček po Ivanu Slavcu iz Opčine 27 K, uredništvo »Slovenca« 7 K, župni urad Sv. Katarina-Rova 4 K, župni urad Budanje 10 K, g. župnik Janez Skvarča 10 K, župni urad Radovica 13 K, uredništvo »Slovenca« 45 K 65 h, g. Janez Demšar, župnik v St. Vidu pri Vipavi, 25 K 30 h; g. dr. Jos. Marinko 5 K; g. Janez Tavčar, župnik v pok., 50 K; župni urad Krka 20 K.

Župni urad v Hrenovicah, dne 23. janija 1904.

Ant. Žgur, župnik.

Za »Ljudski sklad«

darovali so sledeči p. n. gospodji: dr. Janežič Janez 5 K, dr. Susteršič Ivan 40 K, Sajovic Janez 10 K, F. A. 10 K, Siška Josip 5 K, Lovska družba 20 K, Belec Anton 10 K, Arko Miha 5 K.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Fenjš Sandor — blazen. Iz Budimpešte poročajo, da hočejo moralno propalico Sandorja Fenjša proglasiti za blaznega. Tako hočejo rešiti od zaslužene kazni človeka, ki je spravil v nesrečo petdeset rodbin. — Strela ubila triindvajset oseb. V mestu Strasnici na Moravskem je bil te dni silen vihar. Strela je na polju ubila pet delavcev. Istega dne je v vasi Kencso na Ogrskem strela ubila 18 delavcev, ki so vedrili pod nekim dre-

vesom. — 600 letnico rojstva Petrarke bodo 20. julija slovesno praznovali. — Goethejev spomenik, katerega je poklonil nemški cesar mestu Rimu, so včeraj slovesno odkrili. — Vseučiliški profesor defraudant. Nedavno v Krakovu umrli izvanredni profesor pravnoslovne fakultete in tajnik vseučilišča dr. Leo Cyfrowicz je poneveril iz vseučiliške blagajne 70.000 kron, katero svoto bodo solidarno pokrili vseučiliški profesorji.

Razstava znamenitih glasovirov. Iz Londona se poroča: Obče znana tovarna glasovirov Broadwooda je v svojih novih prostorih razstavila mnogo starih glasovirov. V zgodovinsko znamenitih prostorih je nekoč tudi Mozart poskušal glasovir, katerega je izvršil ustanovitelj trdke Broadwood Tschudi za Friderika Velikega. Tam je nspisal tudi Hayden del svojih skladb in tu je igral Chopin zadnjikrat na Angleškem. Na razstavi je tudi Händelov najprihujljenejši glasovir. Med pianoforti prejšnje sestave je Chopinov pianoforte, ki je bil izvršen za princa, in pianoforte, katerega je kraljica Viktorija izbrala za Windsor Castle.

Svojo ženo je aretiral. Pred berlinskim sodiščem je stal te dni policaj Herman Wessing, katerega so dolžili, da je na cesti s svojo ženo grdo ravnal, jo nato aretiral in dal zapreti. Policaj je živel s svojo soprogo v vednem prepiru ter jo je često pretepaval. Radi tega se je žena tudi ločila od njega. Nekega dne je srečala žena svojega moža ter ga pričela zmerjati, nakar jo je pričel policaj pretepavati. Končno jo je še vklestil ter odpeljal v zapor. Očividci trdijo, da jo je med potjo tako vlekel za verigo, da je imela vse roke višnjeve. Sodišče ga je obsodilo na tri mesece ječe.

V zanjko se ni ujel. Z inšpektorjskega popotovanja se je peljal v prvem razredu na svoj dom neki pruski general, ki valed svoje strogosti ni bil med častniki prav nič priljubljen. Nekoliko trenutkov preden jo je odpihal vlak, je skočil elegantno oblečen mož v isti kupej, v katerem je sedel general. Dva kilometra daleč je veščak lahko spoznal v njem v »civil« preoblečenega častnika. General je z veliko slastjo kadil havano, kar naenkrat mu pravi civilist: »Oprostite gospod, če se vas usojam prositi: blagovolite opustiti kadenje, ker je meni moj zdravnik ostro prepovedal bivanje v tobakovem dimu.« — Kakor bi ga zadel blisk, je obsedel general, njegove oči so pa metale prave strele v obraz civilista, kateremu je bil ta pogled prav dobro znan. Toda kaj je hotel storiti general? Proč je vrzel ubogo smodko, a njegova duša je kovala črne naklepe, kako bi mogel izvedeti za ime predrzneža, o katerem je kot veščak dobro znal, da je častnik. Dobra misel mu je švignila v glavo, in prijazen smehljaj je razjasnil prej temni obraz generalov. Dvignil se je s svojega sedeža in prijazno nagovoril »civilista«: »Oprostite, da se vam predstavljam, moje ime je pl. F. in sem korni poveljnik ... armadnega kora.« Mladi »civilist« se je tudi dvignil in je zelo prijazno rekel: »Me jako veseli, a moje načelo je, da na popotovanju ne sklepam nikakih znanj!« — Kako dolg obraz je sedaj naredil general, si lahko mislimo.

Potovanje okoli sveta v avtomobilu. Izkušen avtomobilist, Charles J. Gidden v Bostonu, ki se je že večkrat odlikoval, namerava potovati s svojim avtomobilom okoli sveta. Ako bo vojni položaj dopustil, odpotuje z Mrs. Gidden in zemljemercem Charles Thomasom iz Londona 10. oktobra. Potovanje bo trajalo eno leto. Bržkone radi potovanja je celo potovanje razdeljeno v dva dela, katerih prvi se konča to leto v Atenah; družba se vrne nato nazaj v Boston in odpotuje 15. oktobra l. 1905. iz Aten. Tako pridejo v pokrajino z ekvatorijalnim podnebjem v ugodnem času. Za potovanje je že vse pripravljeno. S svojim vozom bo prevozil do 20.000 angleških milj.

Smeh je zdrav. Sladek, srčen smeh je znamenje zadovoljstva in zdravja. Zato se otroci, ki so zdravi in brez skrbi, radi smejejo. Smeh je v resnici zdrav, ker kdor se sladko smeje, ta mora globoko vdihati zrak. Taka zračna gimnastika krepi pljuča in prsi. To dela le srčni smeh, ki prihaja iz vsega grla; prisiljeni smeh pa ne zahteva globokega dihanja. Dr. Hafeland pravi, da je smeh eno najboljših sredstev za prebavljanje. Nemški modrijan Kant piše, da deluje smeh na mišice, ki spadajo k prebavljanju, jih pretresa in tako pospešuje prebavljanje. Ze v 18. stoletju je pisal duhoviti Anglež dr. Arbuthnot razpravo o zdravstveni vrednosti smeha ter je med drugim napisal, da dober komik v gledališču več koristi zdravju občinstva, nego vsi zdravniki v mestu. To je malo pretirano, toda nekaj resnice je vendar-le na tem. Eden največjih humoristov, zdravnik Rabelais, je pisal kardinalu Chatillonu: »Glavna svrha mojih spisov je ta, da razveseljujem bolnike.« Isti Nietzsche, ta pesmistični filozof, piše: »Smeh proglašujem svetim — ne pozabite se smeati — naučite se mi smeati.« — Iz vsakdanjega življenja in izkušnje znamo, da smeh in dobro razpoloženje koristi zdravju.

Prav je rekel modri Salomon: »Veselo srce dela življenje veselo, a žalostna narava suši kosti.«

Telefonska in brzojavna poročila.

Japonsko-ruska vojska.

Petrograd, 24. junija. »Novosti« pravi, da so se 15. t. m. v japonskih vrstah borili dobrovoljci velikega stasa, ki očitno niso bili nikaki Japonci.

Tokio, 24. junija. O japonskem delovanju ni nobene podrobne vesti. Japonske oblasti dosledno zabranjujejo vsako poročilo o gibanju čet.

Pariz, 24. junija. »L'Eclair« pravi, da se je na japonskih transportnih ladjah, katere je vjelo vladivostoško brodovje in potopilo, nahajal tudi zapovednik četrte japonske armade z vsem generalnim štabom.

London, 24. junija. Iz Sangaja poročajo, da se je Stakelbergu posrečilo priti do Dašičao, ki je križišče železnic.

London, 24. junija. Japonci iščejo novega psojila.

Dunaj, 24. junija. (Koresp. urad) Iz Brucka na Litvi se poroča, da je cesar ob navzočnosti nadvojvode Frana Ferdinanda, vojnega ministra in tujih vojaških atašeev nadzoroval ondodno taborišče. Izrekel se je jako pohvalno o stanju čet.

Reka, 24. junija. Tu je 22 let stari Robert Füst, sin bogatega trgovca, ustrelil siromasnega kamnarja Viktorja Benvenuti, ker mu je ta branil ljubkovati se z njegovo 17letno hčerko.

Niza, 24. junija. Med stavkujočimi uslužbenci električne cestne železnice in redarji je prišlo do boja. Streljalo se je iz revolverjev. 15 oseb je ranjenih, med njimi nekaj redarjev.

Mürzsuschlag, 24. junija. Afera žene okrajnega glavarja pl. Hervaya se je danes tragično zaključila. Okrajni glavar pl. Hervay se je danes tu ustrelil. Bil je takoj mrtel.

Listnica uredništva:

Opetovano prosimo g. dopisnike, naj svoja poročila pišejo samo na enostran papirja, ker sicer nastanejo v tiskarni dostikrat velike težave in zamude, posebno v zadnjem hipu. Rokopisa tako ne moremo razrezati in razdeliti med stavce in tako moramo dotični spis odložiti za pozneje.

Panorama internacional

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Najstarejši umetniški zavod prve vrste.

V soboto, dné 25. junija 1904
zadnji razstavljeni dan.

== Zanimivo potovanje ==
od Heba do Prage.

od 26. junija do 2. julija 1904.

Novo! Velezanimivo Novo!
Severna Amerika.
Filadelfija, Baltimore, Washington.

Odprto, tudi ob nedeljah in praznikih, od 9. do 12. ure dopoldne in od 2. do 9. ure zvečer
1096 1-1

Sole in društva imajo znižane cene.

„Kam pa v soboto zvečer, prijatelj?“
„Veš kam, na restavracijski vrt »Novi svet«, tam se bomo gotovo dobro zabavali, ker je res krasen in zračen vrt in bode

KONCERT

domače društvene godbe,
in tu se vsaj pije res pristni dolenski cviček, kakor tudi druga vina in vedno sveže carsko pivo; gorka in mrzla jedila so vedno na razpolago.“

Začetek točno ob pol osmi uri zvečer.

Vstopnina 20 kr.

K obilni udeležbi najvljudneje vabi

F. Remic, restavrater.

1093 1-1

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji srčni tlak 736,0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebe	Padavina v 24 urah v mm
23.	9. zveč.	738,2	19,2	sl. zah.	jasno.	
24.	7. jut.	739,1	15,3	sl. svzh.	*	0,4
	2. popol.	736,7	26,1	sr. zah.	sk. obl.	

Srednja včerajšnja temperatura 20,3° norm. 18,6°

Prodajalka začetnica,

zmožna slovenskega in nemškega jezika,
189 4-2 išče službe

na deželi ali v mestu.

Naslov: A. P. Poste rest., Kranj.

Muhe so zopet sitne!

Onesnažijo stanovanje in jedila, prenašajo bolezni od bolnikov in mrličev, od izmetkov in mrhovine, trpinčijo človeka in živino.

949 21

Nastavite povsod ameriansko nastavo za muholov

TANGLEFOOT

En list velja 10 vinarjev (za 2000 muh). Dobi se povsod. Glavna zaloga za Kranjsko:

EDMUND KAVČIČ v Ljubljani.

535 52-50

Samo
6 dni!

Havre - New York

vozijo zanesljivo najhitrejši brzoparniki
Francoske prekomorske družbe.

Edina najkrajša črta čez

Bazel, Pariz in Havre v Ameriko.

!Znižane cene!

Veljavne vozne liste in brezplačna
pojasnila daje edino

oblastveno potrjena potovalna pisarna

ED. ŠMARDAR

v Ljubljani, Dunajska cesta 6,
blizu znane gostilne pri »Figovecu«.